

MAGYAR KÜRIR.

Nr. 8.

Indult Bétsből, Kedden, Januárius' 27-dikén, 1829.

B é t s.

Ő Tsász. Kir. Felsege a' Besztortzebányai Fő Tiszt. Káptalanban a' következő Kánonok Urakat méltóztatott rangokban kegyelmesen feljebb emelni:

Fő Tiszt. Budatinszky Gergely Úr Babolchai Apát és eddig Lector Kánonok lett Nagy Prépost.

Fő Tiszt. Luchs János Úr Tüneyi Apát, eddig Cantor Kánonok, Lectorrá.

Fő Tiszt. Folger Ferentz Úr Custos K. Cantor Kánonokká, és

Fő Tiszt. Weisz Nep. János Úr, Custos Kánonokká neveztetett.

Béts városának Jegyzőkönyve szerint a' közelebbi mult esztendőben, a' belső és külső városokban, együtt véve, 13,764 ember holt meg; a' melly szám az 1827-ben megholtaknak számát 1801-el haladja meg. A' holtak száma hónapoként eklént adatik elő.

Januáriusban 993, Februáriusban 1039, Mártziusban 1208, Aprilisben 1162, Májusban 1217, Juniusban 1169, Júliusban 1352, Augustusban 1223, Septem-berben 1004, Octóberben 1062, Novemberben, 1200, Decemberben 1135 ember holt meg.

Ezek között emberkorosok voltak 3848 férfiak és 3479 asszonszemélyek; 5291 fiú és 3146 leány gyermekek. Meghaltak pedig; az orvosok meghatározása szerint a' következő nyavalyákban:

Vénség és elerőtlenedés miatt: 981-en; Forróbetegségben és rothasztó hideglelésben 532; Belső gyúladásban 538; Gutaütésben vagy Szélütésben 634; Belsőrészek máj-, lép-dugulásban vagy megkeményedésében 155; Vízibetegségben 1787; Hasmenésben 106; Tüdő nyavalyáiban 2306; Hervadozásban 1655; Torokgyúladásban 174; Himlőben 342; Szerentsétlen esetek által 141-en.

Közzülők 90—100 esztendeig éltek 33 személyek; egy volt 100, egy pedig 101 esztendős.

A' belső és külső városokban lévő 27 Parochiákban öszveséggel 13,620 gyermekek (6981 fiú, 6639 leány) kereszteltettek, és 432-en halva születtek. A' mult esztendőben születettek száma e' szerint 305-el haladja meg az 1827-ben világra lettek számát.

Ugyan azon Parochiákban a' mult esztendőben 2447 új házások eskettettek öszve; ezeknek száma 370 párral kevesebb, mint 1827-ben volt.

Hadi Tudósítások.

Észre vételei egy Orosz Hadi Tisztnek a' közelebbi Török háborúról. (Folytatás.)

Igy állván a' dolog; nem vala többé kétséges mit kelljen tselekednünk. Az okosság diktálta, hogy Sumlát szemmel kell tartani, Hussein Hadierejétt

henyeségre szorítani, Várnát megvenni, Gen. Scherbatoff Seregét és a Testőröket, kik Sept. 13-kán érkeztek el, megvární, Silistriát egyszersmind ostrom alá venni, és a várt Seregek eljövetelevel Sumlát megvenni és Burgas ellen előnyomulni. E volt a Tsászár-plánuma is, a ki Várnánál kiadván a szükséges Parantsolatokat Odessába ment, és ott várta, hogy a Segítő Seregek elérékezésével olyan Operatiohoz kezdessen, mely jelenlétét a táborban, megérdemlené. Ittegyébaránt megkell esmernünk, hogy Várnáról, a róla tett híjjános tudósítások után igen könnyedén íteltünk; az Ostromláshoz kirendelt eszközök, tsak hamar megtetszett, hogy nem elégségesek. Híjjában vitte későbbben a Hajós-Sereg az Ostromlóknak a segítséget és a szükséges tábori szerket; ezek sem lettek elégségesek a várnak hérckeszítésére és ostromlására. Ennek az első hibának következésében lett osztán kéntelen Hertzeg Mentsikoff, a kinek sok, egyedül az ő talentomának engedő nehézségekkel kellett küszködni, a várat a tenger felől támadni meg a merről a Hajós-Sereg munkásságára is számol tarthatott, de a mely felől a vár is legerősebb volt. Ezen körülállások miatt Varna tovább védelmezte magát, mint eleinte gondolták. A helyett, hogy Sept. 11-kén Várnának birtokában lettünk volna, és osztán a Skherbatoff táborát 's a Test-Örző Seregeket Gen. Rudzewitsnek és Vürtembergi Hertzeg Eugeniusnak Osztályaihoz adván a Háborút vagy a Balkánon túl tettük volna, vagy Sumlát bézártuk 's a benne lévő őrizetet éhséggel kénszerítettük volna a maga megadására, — a helyett, egész Septemberben és Octobernek elején minden kész Seregeket Várná előtt kellett tartani, mivel ezen várat a Törökök úgy

nézték, mint Rumeliának és Konstantinápolynak véd-bástyáját, és annak megtartását annyira fontosnak vélték, hogy a Kommandót benne, maga a Kapitán-Basa személyesen venné által, és a Nagy Vezér a Birodalomnak utolsó erejével Aidosba nyomulna elő, annak oltalmára és segítségére. —

Igy állottak a dolgok midőn a Tsászár Sept. 9-dikén újra Várnához ment a Táborba; Ő Fekése úgy gondolkozott, hogy tellyes figyelmét es minden Erejét elő kell vennie a Vár megvételének siettetésére. A rendkívül való Hévség Augustus Havában, a mikor a Hévímerő a napsfényen 46 grádustra emelkedett, és a rossz víz betegségeket támasztottak a táborban; úgy hogy a Scherbatoff Seregei egyebet nem tettek, mint bétöltötték a Hadirendeknek az említett okokból eredt hézakjait! E szerint a Tábor tsak a Test-Örzőkkel erősödött, a kiket hasonlóan a Hadirendbe kellett állítani, hogy az Ostromlást segítsék. A Vár fekvése a Dewna Tava és a Tenger között, meglehetősen nehézzé teszi a békerítést, mivel az, tsak úgy cshetik meg, ha egy Osztály-sereg a vár déli részéhez szállíttatik, a mely ennélfogva a tulajdonképpen való Ostromló tábortól különszakasztatik és a Törökök egész erejének kitételik. — A Várná előtt való Operatiók, bár mely nagy akadályra voltak is az előszámlált körülállások és a Hely fevésének kikerülhetetlen nehézségei, mégis ditsőségesen ütöttek ki fegyvereinkre nézve. Omer Vrione és a Nagy Vezér Seregeinek minden erőlködéseit semmivé tévük a Test-Örzőknek 7 Bataillonjai, a kik a megtámadókat két ízben tetemes veszteséggel visszaverték. Még a Sept. 30-diki tsatát is úgy lehet nézni, mint szerentsés próbát, ha a következést vesszük fel probakövíül valamelly

Operaciónak, a' melly szerént kellett azt megítélni. Vürtembergi Hertzeg Eugen nem mehetett ugyan reá, hogy egy az övénel háromszorta számosabb és erősen bésántzolt Török Tábornak Semmivé tegyen, de azt mégis véghez vitte. hogy az ellenség ereje és figyelmelessége megszolgált, 's végre kényszerítette Omer Vrionét, hogy magát tsak oltalmazólag viselne. Hogy tökéletesebben nem sült el a' Hertzeg szándéka, annak okát néminémű részben egy Brigádánk rendkívül nagy vitézségének kell tulajdonítani, a' melly nem várván meg a' többi Seregeknek és az Artilleriának elérkezését, az ellenség Sántzainak közepébe bétűtött. — Engede végre Várna is Seregeink álhatosságának; egynehány százan ama katonák között, — kiket elgyávásodottaknak kiáltottak — rettegést és halált vívének a' Város közepébe, és az ellenség, a' ki derék magaoiltalmazásával magát megkülömböztette, érze ekkor, hogy nints más út a' szabadulásra a' Győzedelmes kegyelménél. Megadá tehát magát Rumelia Véd-bástyája a' tehetetlen Török Tábornak szeme láttára, a' melly magát azzal ketsegtette, hogy a' várat az ostrom alól felszabadíthatja; és ama város, melly a' Nap Nyúgoti Császárság leomlása óta szüntelen Török járom alatt nyögött, legelsőben köszönté a' győzedelmes Orosz Zászlókat. — Így, az a' tábor, mellyet előttünk olly kedvetlen színnel festenek, kevésbb mint négy Hónapok alatt 3 nagy tartományokat meg hódoltatott, két első rangú Török várakat megvett, Sassait a' Brailowi, Matsini, Hirszovai, Kus-tendsei és Tultzai Sántzokra fel-függesztette, és ama híres Várnáéra, mellyről sok Ujság-Irók azt jövendölték hogy az, a' mi Seregeink ditsőségének sírja fog lenni. — Hirtelen akarván minden ezen történeteket röviden végig tekinte-

ni: szinte nem említjük vala ama ditsőséges tsatázásokat, mellyeket Róth Generális Silistriánál, és Báro Geismarkis Oláh Országban tartottak, melly utolsók különösen említésre méltók, mivel ott 4,000 a' miénk között több mint 20,000 Törököt, kiket a' Widdini Giurgevoi és Rustsuki várak és várbeliek segítettek és a' kik azt reményltek, hogy bennünket a' Fejedelemségek-ből kiűznek, bátran megtámadtak és megszalasztottak, úgy hogy a' nagy sietség és zavarodás miatt a' Kalafati fontos erősséget is nélkülünk hagyták, tsak hogy a' Dunántúl menedék helyet találjanak.

„Az alatt míg a' Fő Tábor Európában ennyi nyereségeket vívott, megadta magát Anapa vára Asiában Hertzeg Mentsikoffnak, a' ki gyenge táborával, bajos Ostrom-munkáinak közepette, egész Nemzeteket hátra vert; kevés napok mulva megnyitotta kapuit Poti Generális Hesse előtt és kezünkbe esett az által a' Phasis torkolatja Mingreliának és Imeritiának telleyes birto-kával. — Végre, halhatatlan ditsőséget szerzett magának egy másik kistsiny Vitéz Sereg is, a' mennyiben meghódította azon Basaságokat, mellyek az Ottoman Birodalom böltsőjéhez legközelebb vannak és a' mellyek az Ásiai Török hatalom fő lakhelyének tartattak. Eriváni Gróf Paskevits a' Persiában közelébb nyertt koszorúkkal fedezve, a' határon, melly Persiát Török Örmény-Országtól elválasztja nagy hirtelenséggel keresztül megy, Karsra fohan és ezt a' nagy fontosságú Várat, mellyet megvehetetlennek híreltek, Jul. 5-kén rárohanás által megveszi. Az Örző-Sereg, melly az övéivel tsaknem egyenlő számú vala, hujjában próbált ellene állani; egynehány óra alatt minden megölettetett vagy elfogattatott, és ekképpen fenekestől fel-

forgatott azon Systema, mellyre az ellenség védelmét akarta építeni, a' ki lassú és restes mozgulásaiiban mindég arra tartott számot, hogy ezen Vár hosszszas magavédelmezésének szárnya alatt időt nyer magának a' szükséges Hadi erő egybegyűjtésére és előmenetelünknek feltartóztatására. Minekutánna megtudta Gróf Paskevits, hogy az Erzerumi Basa Akaltzik várát választotta egy számos Hadi seregnek gyűlö helyéül, nem érezvén magát elég erősnek, hogy ilyen nagy sokaságú ellenséget háta megé hagyjon, útját egyenesen oda vette; a' számlálhatatlan nehézségeket, mellyeket a' Sántz forma Tsildur Hegylánczaín talált, meggyőzte; hirtelen ott terem Akaltzik előtt és használván az ijedtséget és zavarodást, melly táborának mindenütt előtte ment, a' várát az ellenség kezéből kiragadja. Aug. 6-kán Kurához érkezvén 7—8 ezer emberrel 50,000 ellenséget lát maga előtt állani, kik Akaltzik oltalmára elősiettek. Minekutánna két vagy három nap apró tántázások estek, meghatározza Aug. 9-kén, hogy elválasztó ütközetet próbáljon. A' várost megkerülni, a' négyszerte számossabb ellenséges táborra reá ütni, azt megverni, és megsütámtatni — egy két órának munkája volt. Aug. 25-kén, nem hagyván időt a' Törököknek, hogy zavarodásokból magokhoz jöjjenek, a' Várra magára rohannak seregeink, és 15,000 katonákat 's felfegyverkezett lakosokat egy tsatában, melly Idönknek legszebb Vitézi tettei közzé fog számláltatni, meggyőznek, levágnak, elfognak. Hasonlóan járnak September elején Bajasid, Atskur, és Ardagán Váraí, és nevelik diadalmát ezen kitsiny Tábornak, melly egész Erzerum és Trebizonde köfaláig rettegést terjesztett el maga körül azokon a' vidékeken, hol a' kevély Mu-

zulmán századok ólta még tsak lehetőségéről sem álmodott, hogy valaha keresztyn zászlókat pillanthasson. —

„Mind ennyi sok győzedelmek, mellyekhez még 1280 ágyú, 400 zászló, és 20,000 fogoly hozzá járul, Orosz Országnak tsak 18—20 ezer emberébe — kik elesetek vagy keményen megsebhettek — kerültek. Mitsoda vitézi tetteket tudnak ellenségeink ennek ellenébe tenni? 's mik azok a' győzedelmek, mellyeket a' Külső Országi Ujságlevelek a' dolgoknak hamis színbe való elő adására használtak? Két Bataillon unknak elveszése, kik egy kémlélődés alkalmosságával igen előre találtak vetemedni; és egy sántznak 6 ágyúval való elveszése, mellyet egy éjjel a' Törökök elfoglaltak; e'féle tsekély történetek a' Háborúban igen szokott dolgok és annak kiemenetelét soha el nem határozzák. Ezek azok az esetek kevés szóval elő adva, mellyek némelly előhaladásunkra irigykedő Journalistákat arra a' vádolásra vittek, hogy ezt a' Táborozást szerentséltlennek és a' Győzedelmes hírré nézve ártalmasnak nevezzék!! — Orosz Országnak tsak még egy ilyen szerentséltlen táborozás kell, és az övé lesz Silistria, Rustsuk, 's talán még Sumla is, és győzedelmesen szállnak le Seregeink a' Drinápolyi Síkságra. Hihető, hogy a' Törökök nem fogják hagyni ennyire menni a' dolgot, és hogy a' Sultán ezen Táborozás következéseit jobban gondolóra vévén, mint némelly Ujságírók, által látja, mennyire nem okosan fogna tselekedni, ha magát újabb veszedelmekre akarná kilenni a' helyett, hogy azon mérséklett feltételeket elfogadja, mellyeket Orosz Ország még a' háború előtt eleibe feltett. Igazán szöllva, ha még egyszer kéntelen lesz Orosz Ország fegyvert fogni: Isten segedelmé-

vel a' jövő táborozás jobban megfogja mutatni, mint ez a' mi Előadásunk, azon hasznokat, mellyeket mi a' közelebbi táborozásban nyertünk. — Ezen egyszerű elbeszélése a' tett Hódításoknak és a' nyertt diadalmoknak eléggé megmutatja ama Declamatio'knak (a' Frantzia Ujságlevelekben) üres voltokat, mellynek nagyobb bizonyására tsak ezt hozzuk fel, hogy az Orosz Tábor többre ment most négy Hónapok alatt, mint a' mennyire a' hajdani Háborúknban Török Ország ellen valaha mehetett. Azomban mind a' mellett is megesmerjük, hogy — ámbár mi vagyunk a' nyertesek, — egynehány hibák estek. Sokkal egyenesebb szíűek vagyunk, mint sem azt nyilván meg ne vallanánk, és ezután vigyázóbbak leszünk, hogy jövendőben azokat eltávoztassuk. De azt tsakugyan senki kétségbe nem hozhatja, hogy Miklós Császár, mind ezen ditsőséges és fontos nyereségek mellett is, egy szempillantásig sem távozott el a' Békekötésnek óhajtasától a' Háború előtt kimondott feltételek alatt. Mi reményljük, hogy Mahmud Szultán mérséklettebb gondolatokra térvén, az igazságot elesmeri, és egy tartós Egyességszerzés vissza állítja a' jó egyetértést a' két Országok között, mellyeknek nem lesz többé okok egymásra irigykedni, mint hajdan mikor még az Orosz déli tartományoknak, Existentiájokra szükséges Kereskedési-utat a' Fekete tenger partjainak birtoka meg nem adta. De ha ezen reménységünk és kívánságunk bé nem tellyesednék: akkor nekünk nem marad mást mit óhajtani, mint még egy olyan rossz kimenetelű táborozást, mint a' közelebbi vala, melly nekünk 14 várat, és 4 tartományokat szerzett. Akkor mi, ennek a' legszentebb ügy mellett kezdett Háborúnak következésein örvendezhetünk, és a' költött Veszteségek kigon-

dolásának györörűségét ellenségeinknek hagyhatjuk."

„Egy Tiszt az Orosz Generál Stablól,

Portugallia.

Lisbona, Dec. 31-kén. Dom Miguel felgyógyult, tegnapelőtt kelt fel az ágyból, és tegnap meglátogatta az Anyját, a' ki egy kisség rosszul érzé magát. — A' Jusitz Minister Parantolatot küldött a' Politzia Fő-Tisztjéhez, hogy az Idegeneket, különösen az Anglusokat (kik közzül egynehányan erőszakosan tömlőtze vetlettek) betsületben és tiszteletben kell tartani.

Párisban már több ízben holt hírért költöttek D. Miguelnek. Ennek bizonyoságául ímé kiírjuk a' Jan. 10-diki Quotidiennéből a' következő tizikelyt: „Bulletinje a' Liberalis Ujságleveleknek D. Miguel „hogyan létéről. 1. December: a' „Király megholt; 2 Dec. a' Király hal- „doklik; 3 Dec. — ki mult a' világból; „4 Dec. .. meg fog halni; 5 Dec. bizo- „nyosan bé is van már bal'samozva; 6 „Dec. nem holt még meg, hanem vége „a' Királyságának; 7 Decemb: az Ország „meg van mentve, mert a' Király meg „holt, — 'sa't. Ez így megy egész a' „végéig a' Hónapnak. — 'S ezek azok „az igazságszerető Irók, a' kikkel a' jámbor Párisiak 10 esztendő óta vesződ- „nek; e' pedig tsak ezered része azon „hazugságoknak, mellyeket esztendőt ál- „tal az Olvasó közönség asztalára kítá- „lálnak. A' Constitutionel hólnap „megint előfogja kezdeni, és megint „hisznek neki, míg nem egyszer végté- „re meggyőződik a' Közönség róla, hogy „erről az Oldalról egyebet hazugságnál „és tsalásnál nem várhat.“ (A' Párisi Li- berális Ujságlevelek, valamennyi, mind

eltensége D. Miguelnek, 's erővel szeretnek eltemetni.)

Nagy Britannia.

London, Jan. 14-kén. Mind ekkoráig nintsen tudva, ki lesz Vice Király Irlandiában Marquis Anglesea helyébe. — Hertzeg Wellington a napokban vadászaton lévén Gróf Verulamnál, Marquis Aberdeen éppen abban a pillantathán lőtt egy fátzánra, mellyben a Hertzeg egy Vadászszal a bokor mellől kibukkant: a srét mind a kettőjüket érte, de csak gyengén, úgy hogy a rajtok lévő Vadász ruhán sem ment keresztül. Ebből a tsekély történetből csak hamar nagy lármás hírek kerekedtek Londonban, hogy t. i. a Hertzeget meggyilkolták, szántszándékkal rea lóttak, 's a t.

Málta, Dec. 30-kán. A háromszöves Hatalmasságok Kövelei Ribeaupierre, Gróf Guilleminot, és Stratford-Canning Urak Dec. 28-kán Póroszból ide érkeztek, és mihelyt a Kontumázt-idejét kitöltik Nápolyba mennek. — Lord Cochrane is ide érkezett.

Jó reménység foka, Oct. 29-kén 1828. (levél) Az új Kormányozó Lowry Cole Ur sok hasznos Újításokat és rendelkezéseket tészon, a többek között Lámpásos tornyot épített a Noé bárkája nevű veszedelmes köszirton, Simons town mellett. Sok hajó elkerülte volna itt a közelebbi 10 esztendő alatt a hajó törést, ha lámpásos torony lett volna. — Tsáka Király a hatalmas Szeretsen fejedelem Követet küldött a Kormányozóhoz, kérvén tőle, hogy lépne vele Kereskedési Alkukötésre. Ennek következtében Kapitány Aitchenson egy Altisztet és 20 közkatonát maga mellé vévén, a fekete Király

Országába útra indult. Az említett Tsáka a minapában küldött ajándékainkból tsufot üzött; nevezetesen voltak az ajándékok között Orvosi-szeres, ezeknek erejét a Szeretsen Király hogy látná, Kapitány Kingnek és Hadnagy Farewellnek, a kik az ajándékokat hozzája vitték, több napokon keresztül erős Dósisokat kellett bevenni! — A szüret az idén nem lesz bő, a tavalyi bor (t. i. a Capi) drágul, és hordója 5 f. sterlingen kél.

Frantzia Ország.

A Párisi Monitörnek Jan. 12-diki darabjában egy Királyi Rendelet vagyon, mellynek ereje szerint Gróf de la Feronays külső dolgokra ügyelő Minister egészségének helyre állítására nézve 5 hónapra Hivatala viselése alól felszabadítatik, a melly idő alatt helyette Gróf Portalis a Királyi Petsétörző Status Minister fogja vinni azon Hivatalt.

Navarini tudósítás szerint, a Moreában lévő Frantzia Seregnek egy része Jan. 5-dikén hajókra szállítatik, hogy Frantzia Országba vissza térjen. Úgy látszik, hogy a Frantziák örömet ténének vissza Hazájokba; a honnan most a hajóra szállítandó Regementek száma és neve sors vonás által határozatott meg.

A mult esztendei Jövedelme az Országnak 28,865,000 Frankkal több a harmadévinél. — Frantzia Ország 1817 óta mintegy 180,000 lélekkel népesedett minden esztendőben, úgy hogy most 52 milliion körül jár a lelkek száma. Esztendőnként közel egy milliion gyermek születik. 1827-be 995,181 születettek közül 72,471 gyermek törvénytelen ágyból való volt. Párisban minden 7 gyermek közzül 2 fattyú.

Egy Amerikai Posta-Hajó, Bonnafeé nevű, New-Yorkból példa nél-

kül való sebességgel 16 nap alatt érkezett Havrób a. Minthogy pedig Havre New-Yorktól 1075 frantzia (572 német) mértföldnyi távolságra fekszik, a Hajónak naponként 67 mértföldet kellett haladni.

Jóniai Szigetek.

Corfu ből Jan. 5-dikán. Melly rendkívülvaló sebességgel haladnak a' jó készületű gőzhajók a' tengeren, megtetszik abból, hogy az Afrikán nevű gőzhajó Londonból 12 nap alatt Corfuba repült, hivatalbeli leveleket 's rendeléseket hozván ide Stratford Canning Urhoz, ki N. Britannia részéről meghatalmazott Követ a' Portánál Görög Ország jövődjő állapotjának meghatározására nézve. — Ma négy Anglus hadihajó evezett ki az idevaló Kikötőből, hová, nem tudatik. Pultney Malcolm V. Admirál az Asia nevű líneahajón Málta felé vette útját. — Fabvier Ezredes Navarinba érkezett több Inzsinőr és Patantyús Tisztekkal együtt. Úgy gondolják, hogy ez a' nagy tapasztalású és Katonai dolgokhoz értő hadi vezér az új Görög seregek rendbeszedésére és vezérlésére volna kiválaszta. — Santa Maurai tudósítások szerint a' Görögök Vostitza városát, melly az Ambrákiai tengeröbölnél fekszik elfoglalták, 's az ott lévő várkastély is közel van ahhoz, hogy elesése nem lévén magát feladja.

Görög Ország.

A' Corfui Ujságban, melly Jan. 3-dikán költ egy levele adatott ki Stratford Canning Urnak, mellyet ez Póroszból Gróf Capodistriához Görög Ország Praesidenséhez küldött. Dec. 14-dikén. Jelenti ezen levélben a' nevezett Anglus Követ, hogy minekutánna a' há-

rom szövetséges Hatalmasságok Követei mindent megtettek, a' mit Görög Ország szabadítására 's jövődjő sorsának megállapítására nézve, a' Jul. 6-diki Szövetség pontjainak értelméhez képest jónak és szükségesnek találtak; szándékoznak Póroszt elhagyni, 's olyan Helyre menni (Nápolyba), a' honnan a' Követek Kormányzásaikkal további egyenes és legrövidebb öszveköttetésben lehessenek. Ezen levele szerint, reményli a' Követ Or, hogy minekutánna a' kérdésben lévő Dolognak mivoltát elegendőképpen kitanulták és tudják; eléggé felvilágosíthatják Udvaraikat, 's azoknak jöltévő szándékjok Görög Ország jövődjő sorsa meghatározására nézve végre is hajtatik. Abbéli reménységét is kinyilatkoztatja a' nevezet Követ maga 's Társai nevében is, hogy a' Praesidens Ur hatóságos igyekezetei és bölts intézetei által, mellyekkel a' tengeri rablásnak végét szakasztotta, ezentúl is le fogja a' Hatalmasságokat jöltévő részvételeikre kötelezni. — Gróf Capodistriás Praesidensnek válaszó levele hasonlóképpen kiadatott a' Corfui Ujságban, melly így kezdődik: „Követ Ur! Ha lehetne valami, a' mi azon háládatos érzést, mellyel Görög Ország ditső Szabadítóji eránt teljes mértékben viseltetik, nevelhetné; valóban azon munkálódások volnának azok, mellyeket Excellentziád Társaival együtt e' nagy tzelra szentelt, hogy Görög Ország sorsának elválását siettesse, és arra nézve az eszközöket szoroson meghatározza. — Kettőztetni fogja ez az Ország iparkodásait, hogy magát a' Hatalmasságok jöltévő részvételére méltóvá tegye; a' mellyet, úgy gondolja leginkább az által érhet el, ha Kormányzása jó rendet tartani állhatatosan igyekszik, 's olly törvényeket szab, mellyek a' köz javadesség fenntartására és a' Státusok javára nézve kezességül szolgálhatnak, 's a' t.

Magyar Ország.

Posonból Jan. 23-dikán. E' f. H. 19-dikén meghalálozott itten, Fő Tiszt. Kováts-Martini Mihály Úr, a' Dunán inneni Evangélika Ekklezsiáknak Superintendense a' Modori Evang. Tót Ekklezsiának Lelki Pásztora. Ez a' Nagy Erdemű Férjfiú Nógrád Vármegyében született Tamásiban 1750-ben, hol az Attya hasonlóképpen Predikátor és Esperest volt. Kimúltta előtt egy héttel Hitvesétől a' halál által megföszlatván Posonba jött, hogy hét gyermekei között még egy itt életben lévő Fijánál, Tiszt. Kováts-Martini Gábor Úrnál, ki az Evang. Lyceumban Mathésist és Physicát tanító Professor, egyideig mulatván, vigasztalást találjon; de az öregség következései az elgyengülés és hozzá járult betegség véget vete betses életének. Tegnap előtt délután lett eltemettetésén, a' körül fekvő Helyekből számos Egyházi Személyek jelentek a' boldogult utolsó halotti tiszteletének megadására, mely nagy Sokaság által illő de szomorú pompával tartatott. Nyúgodjanak hamvai békségben!

J e l e n t é s.

Trautmann Ts. Kir. Tanácsos Úrnak, több Tudós Társaságok' Tagjának, hajdan Bétsben a' Gazdasági Tudományok' Oktatójának Gazdasági Chemiáját, és öszvehasznító Physiologiáját, mellyeket Ó oktatásai alapjául készített a' N. E. Magyar Közönség eleibe magyarul terjeszteni kívánván, hazafiúi tisztelettel, és bizodatommal jelentjük, hogy azokat egy két részből álló könyv-

ben kiadjuk, és Medardusi Pesti Vásár' alkalmával a' Természeti Esméreték' Táráéhoz hasonló papirosra, és hasonló belükkal nyomtatva, kézhez szolgáltatjuk. Ezen Munkára, — mellynek 1-ső része (a' Chemia) a' föld' kereksgén lévő életműves, és életművetlen testek' közelebbi, és távolabbi létreszeit, ezeknek közönséges vegyületi erányát, 's így mi-voltát; 2-dik része pedig (a' Physiologia) az életműves, plánta-, és állatetestek' életét, eredetét, nevedekését, és mindezeknek szereit, eszközeit, és erőkhatásait szoros rendben, és öszvehasznítva nyomozza, 's öszvesen 22—24 nyomtatott ivnyire megy, — itt helyben a' Természeti, Gazdasági, és Mesterségi Esméreték' Tárá' Redactiójánál, akár Wigand, Eggenberger, Kilián, Miller, és Hartleben Könyváros Uraknál; másutt pedig azon T. T. buzgó Egyházi, és Világi Hazafiaknál, kik a' honni Literatúrát igazán szívelik, és más honni Munkákra nézve is Előfizetést szoktak szedni; úgy nem külömben a' vidéki hazafi Könyváros Uraknál is, kiknek mindnyájoknak köszönet' fejében, és tiszteletünk' jeleül a' 8-dik példányt ajánljuk, 4 forintal V. Cz. előfizethetni. A' bejövendő pénzt akár hozzánk, akár Wigand Könyváros Urhoz küldhetni. Egyéberánt az Előfizetés tsak Mártzius' végéig fog tartatni; azután pedig a' Munkának boltbeli ára állbe. A' Természeti, Gazdasági, és Mesterségi Esméreték' Tárára is folyvást elfogadatik az Előfizetés 5 for. C. P. fél esztendőre. Költ Pesten, Jan. 8-dikán 1829.

Lánghy, és Lencsés.

Szerkeztető és Kiadó M á r t o n J ó s e f, Professor. (Untere Bäcker-Strasse Nro 742.)

Nyomtató Haykul Antal. (Obere Bäcker-Strasse Nro. 752.)